СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 48. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 1. марта, 1927. VOL. XXXV. No. 48. Jersey City, N. J., Tuesday, March 1. 1927. THREE CENTS

СЕНАТОР БОРА ЗАВОДИТЬ БЕЗПОСЕРЕДНУ КОРЕСПОНДЕНЦІЮ З ПРЕЗИДЕНТОМ МЕКСИКА

СЕНАТОРИ ОБУРЕНІ НА СЮ НЕБУВАЛУ НОВИНУ.

ВАШИНГТОН, 27. лютого. — Сенатор Бора, голова сенатового комітету для заграничних справ, заявив, що він стояв від якогось часу в безпосередній комунікації з Каєсом, президентом Мексика, та що він у короткім часі предложить сенатови вислід свого листування.

Факт листування сенатора Злучених Держав з головою чужого уряду викликав на себе живу критику з ріжних сторін. Головно прихильники президента Кулиджа та теперішної політики уряду супроти Мексика виступили проти сьої новини горячо, коли довідалися, що Бора кореспондував про мексиканську нафту.

Сенатор Бора заповів, що він предложить висліди своєї кореспонденції сенатови. Сподіються, що се буде притокою до острих нападів на сенатора Бору. Що саме добув Бора від Каєса, покищо не знати, але загально думають, що щось недоброго для американського уряду.

СМЕРТЬ ДВОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ В АРҐЕНТИНІ.

ПАРАДА ПЕРЕМІНЮЄТЬСЯ В ТРАҐІЧНУ СЦЕНУ.

БУЕНОС АЙРЕС, Арґентина, 27. лютого. — Два американські літаки, які становили частину воздушної ескадри, що навідала Арґентину, зударилися зі собою підчас паради на місцевому воздушному летничому поли. Літаки називалися „Ню Йорк" і „Дітройт". У кождому з них сиділо двох пільотів.

Зударилися вони зі собою, коли командант видав приказ ескадроні спускатися на землю. Підчас маневру згадані літаки зачепили об себе крилами, та ще так нещасливо, що не могли відчепитися. Оба полетіли круговоротом у долину, при чому один з них занявся. Один з його пільотів згинув в огни, а другий згинув від упадку на землю.

Два летуни з другого літака кинулися з літаків у парашутах та впали на землю без тілесного ушкодження.

ПОЛЬЩА ВЖИВАЄ НАУКИ ДЛЯ ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ.

В НЮ ЙОРКУ МАЮТЬ ОТВОРИТИ „ІНСТИТУТ ПОЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ".

НЮ ЙОРК, 27. лютого. — Професор Манинґ, голова департаменту славянських мов на Колумбійськім університеті, подав до відома, що при сьому університеті має повстати так званий „інститут польської культури", що, мовляв, має на ціли зближення до себе Америки й Польщі.

Як в газетах появилася заява, зараз виступили всі представники Польщі в Злучених Державах з широкими похвалами для сих заходів.

БІЛИЙ ДІМ КАЖЕ, ЩО КРАЙ ПОХВАЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТОВЕ ВЕТО ФАРМЕРСЬКОГО БИЛА.

АЙОВА ПІДНИМАЄ ОСТРИЙ ПРОТЕСТ.

ВАШИНГТОН, 26. лютого .— Президент Кулидж мав дістати просто справдішню повінь телеґрам і письм з похвалами для його вета фармерського закона. Як стверджують з Білого Дому, ніякий президент з ніякої нагоди не дістав ще тільки ґратуляцій, як тепер Кулидж. Межи телеґрамами були й протести, але вони становили дуже незначну частину.

Найвиразнійший протест проти президента Кулиджа підняв стейт Айова, котрого републиканський ґубернатор виступив з публичним закликом до сеї партії не ставити Кулиджа на кандидата партії на слідуючий рік, але ставити якогось „приятеля фармерів".

СЕНАТ ПРОТИ УРЯДОВОЇ ПОДОРОЖИ ДО ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

АЛЕ ЗА СЛІДСТВОМ ПІДЧАС КОНҐРЕСОВИХ ВАКАЦІЙ.

ВАШИНГТОН, 27. лютого. — Сенатовий комітет для заграничних справ відкинув внесок сенатора Бори, свого предсідателя, щоби вислати до Мексика й Нікараґви офіціяльну слідчу комісію для прослідження умов. Зате комітет заявився за веденнем слідства в справі сих держав зі Злучених Держав через цілий час конґресових ферій.

Хоча комітет відкинув внесення Бори, богато сенаторів заявило свою охоту виїхати приватно до латинської Америки.

АМЕРИКАНСЬКІ КОЛЕҐІЇ ПРОТИ СТУДЕНТСЬКИХ АВТІВ.

ВАШИНГТОН, 27. лютого. — На запит одного автомобілевого місячника, поставлений до президентів колеґій, як вони дивляться на посіданнє автомобілів студентами, більшість президентів відповіла, що вони вважають сей звичай шкідливим для молодежи. Студенти, які мають авта, мають більшу нагоду до всяких неморальних учинків, не вчаться як слід та не дбають за безпеченьство своїх товаришів. Кромі сього студенти, які автів не мають, уважаються за щось инчого від тих, що їх мають.

ЩО КОШТУЮТЬ АМЕРИКУ ЗЛОЧИНИ.

НЮ ЙОРК, 27. лютого. — В одній фабрикантській ґазеті появились цікаві розрахунки рахмістра Прентиса про те, що коштує Америку злочинність її мешканців.

Прентис обчисляє, що через ріжні обманьства край тратить річно коло 1 міліярда 270 міліонів; на маєтку через рабунки, крадежи, тощо других 1 міліярд 160 міліонів; на всяких урядників, звязаних з виконуванием карнич законів 4 міліярди долярів. Втрати через неробство злочинів виносить 3 міліярди в рік. Разом з другими видатками край має видавати через злочини 16 міліярдів у рік.

ВЖЕ Й ФИЛАДЕЛФІЯ МАЄ СВОЮ ВІЙНУ З МАШИНОВИМИ КРІСАМИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 25. лютого.— Напади при помочи машинових крісів, які досі вважалися спеціяльностю Шикаґа, появилися нині в сьому місті. Банда опришків, їдучи скоро автомобілем, стрілила з машинового кріса на противну собі банду, вбиваючи на місци її провідника та ранячи тяжко двох прохожих. Напасникам вдалося втекти.

КОЛИ БУДУВАТИМУТЬ КІНО-ФАБРИКУ В КИЇВІ.

Остаточно зясувалося, що відбудування кіно-фабрики в Київі почнеться на початку весни.

Фабрика займатиме площу в 40 десятин на Раківці. Буде відбудовано 12 тис. квадр. метрів. Приміщення на ателє буде закінчено в осени 1927 р. і тоді вже почнеться постановочна робота.

Будуванням керуватиме автор проєкту інж. Риков.

ВІСІМСОТ ТИСЯЧ ІНВАЛІДІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Останній перепис виявляє, що в Німеччині є 792,000 воєнних інвалідів і 1,067,680 дітей, які одержують державну допомогу. Число записаних інвалідів зросло на протязі останніх двох років о 16,000 в наслідок того, що в часі обезціненя валюти багато інвалідів не реєструвалися, бо виплачувана в тій валюті допомога не представляла ніякої вартости. Инші інваліди, яких признано виліченими, зголосились назад за допомогою, бо стан їх здоровля погіршився.

НЕБІЩИК ПРОКИНУВСЯ.

На Словаччині сталася цими днями ось яка дивна а цікава подія: Помер там чоловік і його положили в домовину, а відтак після словацького звичаю засіли за столом біля мерця знакомі та сусіди і стали „гуторити", намагаючи найбільще горівкою. Нагло небіщик пробудився, піднісся в домовині і грізно витягнув до пируючих руку. Очевидно, не потреба горівки привернула небіщикові життя, тільки те, що він помер споводною смертю, цебто заснув тзв. летарґом.

ВЖЕ НЕ МАЮТЬ ЩО ВИДОБУТИ ВІД СЕЛЯНИНА.

В дні 22. січня ц. р. зїхалися до Львова усі ті, що зі Східної Галичини, від нашого селянства скуповують свині і гуртом вивозять їх за границю. На нараді виявилося, що вивозити вже нема що, бо український мужик не має вже більше свиней на продаж, та що такий стан треває вже кілька місяців. Довго радили і напослід погодилися в цьому, що селянин годує щораз менше свиней тому, бо волить продавати бараболю чи збіжжа, як годувати свині цею пашею, бо паша дорожша і ліпше платиться як свині.

Не доглупалися одначе торговці, що то вони самі винні, бо платили просто смішно малі ціни, використовуючи це, що незорґанізований селянин, тиснений податками та всякими драчами, за щобудь продавав їм ту решту свиней, що мав, а нині вже направду не має.

Щоби цьому зарадити і щоби торговці мали знов що купувати, вони найшли на це дуже простий спосіб: рішили написати до міністерства рільництва і до міністерства торговлі прошення, щоби вони зробили таке, аби паша була танша.

ПАДАЄ КАТАСТРОФАЛЬНО ВИВІЗ ВУГЛЯ З ПОЛЬЩІ.

Від нового року зачався сильний спадок у вивозі вугля з Польщі заграницю. Вже вислід з першої половини січня показався під тим оглядом застрашаючим, бо вивезено о 10 тисяч ваґонів менше, як була надія. Причина в тім, що в Анґлії скінчився страйк вуглекопів і Анґлія кинула на світовий ринок своє вугля, яке є значно танше, і через те вугля з Польщі тратить купців. Вуголь в часі англійського страйку ратував дотепер торговий білянс в Польщі. А що буде його тепер ратувати?

ЖІНКИ ВОЮЮТЬ В НІКАРАҐВІ.

В боротьбі між лібералами і консерватистами в Нікараґві за те, котра партія має панувати в републиці, беруть вже участь і жінки. В недавнім здобуттю міста Чінандеґа від лібералів брав участь один баталіон, зложений з самих жінок під проводом 20-літної дівчини. В битві ранено 16 жінок, а між ними й саму провідницю баталіону, Наталію Ґарція з Манаґви, і вона находиться в небезпечнім стані.

НІМЕЦЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВЗАЄМИНИ.

Провідник німецьких націоналістів, гр. Вестарп, забираючи голос у дискусії над експозе Маркса, заявив, що пора жертв для Німеччини вже скінчилася. Згадуючи про німецько-польські взаємини, сказав гр. Вестарп: „Наші взаємини на східній ґраниці домагаються пильної уваги. Як відомо, на сході не заключено ґарантійного пакту — так, як на заході. Про нього й на будуче не може бути мови".

НА 10 ЛЮДЕЙ ТІЛЬКИ 4 ЗАРОБЛЯЄ НА СВОЄ ЖИТТЯ.

Розслідження, переведені „Нейшенел Індостріял Конференс Борд"-ом, виявляють, що в Злучених Державах є менший процент осіб, які працюють на прожиток, ніж у Великій Британії та в Ірляндії, Німеччині, Франції й Італії. У звіті тої орґанізації сказано таке:

„На протязі 1925 року в Злучених Державах працювало на прожиток на кожних десять осіб менше ніж чотири. Шість инших жило або з прибутків свойого капіталу, або були на вдержанню працюючих, або на публичнім удержанню. Коли в 1910 році хосенно працюючих було 38,167,339 осіб, або 41,5 проц. з усього населення 91,972,266, то в 1920 році працюючих було 41,614,248 на 105,710,620 душ населення, тобто 39.4 процент. Але в 1925 році хосенно працюючих було 42,910,000 або тільки 37.2 процент з населення в 115,378,000".

КАЖУТЬ, ЩО СПОКІЙ В ЕВРОПІ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД РОЗВЯЗАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПИТАННЯ.

В німецькій ґазетаі „Соціял-демократ", в числі 188 була поміщена більша стаття про Українців, перебуваючих як під Польщею так і в центральних землях України.

На думку ґазети рівновага і спокій на сході Европи може запанувати лише тоді, коли буде в позитивний спосіб розвязане українське питання.

„Українці є тою нацією, котра відограє величезну ролю в житті Польщі, не тільки тепер, але відограла також і за часів попередньої незалежної Польщі.

„Українське питання в Польщі є одно з найважніщих, котре мусить полагодити держава.

„Передвоєнна Росія змагала до того, щоб омосковити Українців, тому й підбурювала їх проти польських „панів". Рівнож і польські землевласники на Волині робили все для того, щоби зробити українське населення ворожим до польської державної думки.

„Тому теперішне залицяння декого з українських політиків до большевії є зрозумілим.

„Поліпшення відносин до Українців в Польщі є тепер утруднене масовою еміґрацією українських політиків за кордон. Але польська суспільність мусить памятати на одну думку: що рано чи пізно, але прийде до заснования самостійної української держави.

„Спокою на сході Европи не буде аж до того часу, поки сорок-міліонова українська нація не зєднається у незалежній державі і поки не відновляться її старі, державні традиції".

СТРАШНА МАСАКРА БІЛОРУСИНІВ.

В місцевости Косів на Поліссю підчас ярмарку зробили зібрані демонстрацію за випущенням з тюрми білоруських послів. У відповідь на це польська поліція дала сальву, котрою вбито 4 людий і богато важко поранено.

ОБРАЗИ І ПРОТИВЕНСТВА З ШАНГАЮ

ШАНГАЙ, 27. лютого. — Очи цілого світа звернені на місто Шангай, перлу Сходу. І дійсно богато цікавого, принадного і дивного можна там тепер побачити. Ось висідають анґлійські і американські моряки. Окружують їх маси провідників, бідних кулів і офірують всі можливі услуги. Перед всіми склепами кланяються їм і запрошують до себе. Виглядало би, що всі тішуться ними як якими дарами з неба. А причина того лежить в тім, що кождий старається в тім місті, де сходиться страшне богацтво з ще страшнійшою нуждою, видобути одного дайма, бо за дайма може виживити Китаєць себе і цілу родину через цілий день.

Очевидці кажуть, що коли хто цему приглянеться, то й в голову йому не впаде, що це місто всетаки підміноване, що цей спокій і ввічливість удержувані рівнож і 20 воєнними кораблями, що стережуть чужинецького життя і майна, та що большевицькі аґітатори можуть одного дня перемінити ту ввічливу масу дуже легко в збунтований елємент, який бухне гнівом і вибухне революція. Та не зважаючи на те, кабарети і нічні льокалі повні гулячих людей, а в чужинецькім квартали переїзджають раз-у-раз гарними повозками чужинецькі жінки банкирів і промисловців, а рівнож і китайські богачі, які схоронилися до чужинецької дільниці.

В місті повно чужинців. Є тут повно ріжних вір і рас. Кажуть, що можна подибати тут людей всіх національностей світа, кромі ніґрів.

ДОКТОР ГОВОРИТЬ З ПАЦІЄНТОМ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

ПАРИЖ, 27. лютого. — Американський горожанин, який жив в Парижі і там переводив курацію, повернув до Америки до свого міста Орлінс. Та тут знова занедужав, а лікарі не знали, як йому порадити. Тоді візвав він телефоном лікара з Парижа. Париський доктор виїхав до Лондону і тут получили його сейчас з пацієнтом. Треба було трохи ждати, бо не могли знайти відразу його телефону. З пацієнтом говорив три мінути і розпитав про стан, а потім говорив з орлінським лікарем, з яким порозумівся що до дальшого лічення. Ціла розмова тревала 12 мінут і коштувала $392.

Вже того самого дня вислано кейбел до Парижа, в якім повідомлено д-ра Імберта, що пацієнтови поліпшилося.

ФРАНЦІЯ ВТІШНА, ЩО ПРЕЗ. КУЛИДЖ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ЇЇ ПРОПОЗИЦІЮ.

ПАРИЖ, 27. лютого. — З достовірного жерела повідомляють, що француський уряд одержав від през. Кулиджа дуже сердечне письмо, в якім президент висказує свою радість, що Франція хоче полагодити справу своїх довгів та годиться сплачувати річно стільки, що платить Анґлії.

РІЗНЯ НА ВУЛИЦЯХ ГАНҐКОВА.

ШАНГАЙ, 27. лютого. — Подорожні, які прибули з Ганґкова, подають, що вони були очевидцями страшних сцен. Останки полудневої армії домагалися від Торговельної Палати $90,000 як окупу, загрожуючи при тім, що коли того окупу не дістануть, будуть грабувати склепи китайських купців. Палата отягалася з виплатою окупу, бо надіялася кождої хвилі приходу кантонської армії. Тоді жовніри обрабували частину склепів і зявилися вдруге, жадаючи вже $40,000, з тим, що коли цеї суми не дістануть, будуть знова рабувати. Тоді озлоблене населення, надіючися допомоги з боку кантонської армії, узброїлося і кинулося на недобитки полудневої армії, яка ґрасувала по вулицях. Прийшло до вуличних борб, серед яких згинули сотки жовнірів полудневої армії. Це не була, як кажуть очевидці, ніяка боротьба, а звичайна різня, бо різали людей, як худобу.

СОВІТИ ВІДПОВІЛИ АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 27. лютого. — Вся анґлійська преса озлоблена з совітської відповіди так дуже, що не може знайти таких слів, щоби могла виявити своє обурення. Совіти мали відповісти в дуже імпертинентський спосіб, зазначуючи, що анґлійська нота оперта на неправдивих фактах, бо найбільший анґлійський адут, себто сфалшований лист Зіновева, є нічим иншим, а тільки фейком.

З виміни тих нот виходить, що готово прийти до зірвання зносин між Анґлією а совітами. Холоднокровні голоси не радять Анґлії цего кроку.

СВІТОВА ВІЙНА НА СЦЕНІ.

БЕРЛІН, 27. лютого. — Німецька фільмова корпорація УФА приступає до великого образу, який зацікавив вже цілий світ. На тім образі має бути представлена світова війна. Представлені будуть головно німецькі бої. Образ буде складатися з трох частей. В першій буде представлений передвоєнний настрій і вибух війни та побіди Гінденбурґа на Сході. В другій части инші головні бої і упадок німецького фронту. В третій змальований буде державний переворот в Німеччині і створення республики.

В фільмових образах возьме участь сам президент Гінденбурґ в тих частях, в яких він буде виступати як командуючий.

Образ буде побудований на обєктивности і не буде служити ніякій пропаґанді.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates		В Джерзи Сіті і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свобода" 498 Montgomery Тел. Ук. Н. Союза [illegible]
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ МІЛІЯРДЕР ФІЛЬОСОФУЄ

Генри Форд є найбогатшим чоловіком не тільки в Америці, але й на цілім світі. Про него більше знають в Европі, як про цілу Америку. Його слова підхоплюють міліони, а маси застановляються над ними більше, як над словами великих фільософів. Бо з іменем Форда злучений матеріяльний успіх, богатство. Ті, що з дня на день важко працюють, добачують в Форді того робітника, який з нічого доробився міліярдів. Тому кождий рад би набрати від нього такої науки, яка запевнила би і йому життєвий успіх і красшу долю.

Все, що тільки Форд проголосить, розтрублюють часописи по цілім світі, а міліони читають. В той спосіб розтрублено в послідних часах погляди Форда про жертвенність на ріжні гуманітарні чи наукові цілі. Як відомо, богато богатирів не вживає маєтків тільки для своїх власних цілей, але відплачуються людству за те, що їм пощастилося зібрати дуже часто щасливим випадком великі маєтки, в той спосіб, що дають гроші на будову шпиталів і притулків для вбогих, або, як Нобель, причиняються до поширення пацифістичної пропаганди чи літератури, штуки і науки.

Генри Форд, відомий зі своєї скупости, не дає нічого на того рода справи. Форд каже, що красше дати молодому, здоровому, а потребуючому чоловікови роботу ніж запомогу. Але та рація не може йти так далеко, щоби не доцінювати ваги записів на того рода гуманітарні цілі, якими приміром ратують людей, які до праці нездібні. Скупість та допасована до неї життєва фільософія міліярдера, на якого маєток складалася праця міліонів, не може сягати так далеко, щоби не дати гроша на наукові експедиції, на поширення науки і штуки, на голодних, які терплять задля неврожаю, а не з своєї вини, або на тих, яких знищило землетрясення. А таких випадків в життю доволі. Та Форда вони не інтересують. Для него являється всяка така пожертва чи дотація отрує, яка вбиває людську ініціятиву. Для него харитативні інституції являються найбільшим лихом Америки.

Міліярдер може позволити собі на таку фільософію, яка з теоретичного боку надається до академічної дискусії, але яка в практиці є трійлика і деморалізуюча, особливо для робітничого і поневоленого народу. Бо така фільософія може виховати тільки крайних егоїстів, які не узнають ніяких обовязків супроти природою упосліджених, або життєм зломаних. Вона не може зробити любови ближнього, вона не бере під увагу тих, яким доля була мачохою. При таких засадах нема рівного місця для меценатів штуки і науки. Тому то проголошені Фордом засади є нічим иншим, а тільки звиненою фантазією міліярдера.

АНКЕТА ПРО ПОСМЕРТНЕ ЖИТТЯ

Париська „Комедія" отворила анкету про посмертне життя. Поставила визначним людям французького культурного життя отсі два питання:

„Чи ви вірите в будуче життя?..." „Що діється з нами по смерти?"

Досі вже богато післали відповідь. Подаємо осьтут деякі з них:

Анрі Робер, член французької Академії, сказав: „Я вірю в таке будуче життя, про яке навчає католицька віра. Було би вельми сумно і несправедливо, колиб зі смертю все кінчилося".

Анрі Бордо, член французької Академії, відповів: „Вірю у будуче життя, бо вірю у символ апостолів: воскресення тіла і вічне життя. Таке мое бажання життя, що я не вдоволююся лише отсим земським".

Франсіс Жамс сказав: „Вірю у будуче життя, бо сильно вірю в усе те, в що віруе і що навчає свята церква".

Мадам **Сесіль Сорель** сказала: „Всі ми жили одним. Нині ми більше або менше поступили, завдяки нашому минулому життю. Удосконалім душу, яка є нам поручена, а будемо жити вічно... Ніщо не вмирає!"

Письменниця **Жіліет Адам** відповіла: „Я написала „Ля Пайєн", а пізніше „Ля Хретійєн" і там щиро заявила, що те остане є правда. Отже я вірю у будуче життя. Вірю, бо я бачила".

Шарль Ріше, член інституту сказав: „Часом вірю... Часом (може частіше) не вірю у будуче життя".

Анрі Барбіс, письменник, сказав: „Скромно признаю, що не вірю у будуче життя. Я ніколи не вірив у те. Коли я одержав ваше ласкаве письмо, я щераз спитав свою совість, але ніяк не міг переконати себе про будуче життя. На жаль, треба мені на це одного доброго. Хай би то був і малий, незначний доказ. Я питався, розсліджував людей, котрі вірять у будуче життя. Я дійшов до висновку, що все те є задля цього, щоби почувати свого рода задоволення з такої думки. Але то ще не є доказ. Розумію також, чому деякі публичні власти на протязі століть силою приказували вірити у будуче життя: то є один із найліпших способів, щоби людей держати у послуху й страху. Одначе ані розум, ані наука не дають нам доказів про будуче життя".

Бляско Ібанец (еспанський письменник) сказав: „Я не вірю у будуче життя. Жити вічно!... вічно!!! Передовсім жити вічно з людьми, які були мені немилі на землі... яке би то було нещастя! То було би дійсно, начеб нас за життя засуджено, щоби ми цілий рік не спали, та щоби біля себе терпіли несимпатичних людей... Я більше люблю спання без сну. Зрештою, коли є будуче життя, то будемо бачити його. У всякому разі смерть є певніша як будуче життя".

Ось так межи великими французькими письменниками є всякі люди: віруючі й невіруючі. І як люди культурні вони себе за віру не лають, проти себе за віру не виступають, після моралі вартости творів не оцінюють. Може вони й не кажуть тими словами, але всі мовчки признають засаду, що віра се дорога річ кождого чоловіка, в яку другому нічого втручуватися. Хто шанує людину, шанує її, якіб погляди вона не заступала.

ЩОБИ ЗБИРАТИ ПЛОДИ — ТРЕБА СІЯТИ

Нічого нині так часто не почуєте, як нарікання на дітий. Особливо поміж нашим українським загалом тих нарікань щораз більше. Що є діти неслухняні, злодійкуваті, вперті, ліниві, то воно бувало і буде не лише між нами, але всюди по світі. Се вже богато залежить від домашнього виховання, від окруження та ще від деяких чинників. Але найбільш невідрадна поява то ся, що є між нами щораз більше случаїв, де діти, як лиш троха підникнуть, опускають рідне гніздо і втікають у світ. Не менше случаїв і таких, що старі батько-мати оплакують захід своїх днів на самоті, десь в осібній хатині, яку їм збудував син в розі фарми. Богато і такого, що старі люди живуть у відокремленню, як бурсуки, опущені і погорджені своїми та сусідами.

Причина такої невідрадної ситуації лежить в нікого иншого, лише по стороні родичів, чи взагалі старших людей, а дуже рідко по стороні дітий, чи сусідів. Між слабостями людськими є одна дуже загальна і вперта, іменно та, що кождий чоловік бажає бути люблений і поважаним, помимо того, що на ту пошану не заслужив. Та претенсія дуже цікава, бо чоловік не зробить ні одного кроку, щоби здобути для себе прихильність дітий чи сусідів, а злоститься, плаче і нарікає, коли побачить, що його опускають рідні діти, що сусіди дивляться на него криво, що він не має нікого, хто заговориви до него теплим словом.

З правила такі люди ніколи не приписують вини собі самим, а стараються найти причину в дітях, чи в окруженню. Тимчасом одинокою причиною то се, що вони ніколи не старалися бути любленими і шанованими. Бо щоби здубути до себе прихильність, поважання і любов треба в першій мірі своїми ділами, своїм життєм і своїм поведенням викликати в дітий чи сусідів чувство любови і поважання.

В дійсности, як може батько надіятися від дітий любови і поважання, коли він для них ніщо більше, лиш кормитель; коли у него журба о діти почінається і кінчиться на тім, щоби їм дати їсти і кинути на них який лах. Таке старання й опіка ніяк не достаточні. Давніще думали люди, що в наслідок т. зв. „природного чувства" себто з рації найблизшого покревення як батьків і дітий, діти мусять і повинні шанувати і любити родичів. В наслідок такого поняття старші люди ще до нині є для дітий ніщо инше, як наставники, строгі судді, котрих одинокою тактикою у вихованню є розказ: „Не руш!, не йди!, не роби се або того, бо будеш бит!"

Тимчасом „природного чувства" нема. Возьміть малу дитину від рідної матери і дайте другій жінці, то дитина все одно полюбить її, як рідну, коли та женщина вміє достроїтися до душі прибраної дитини. На те „природне чувство" покликуються лиш острі, деспотичні батьки, або люди темні, несвідомі, що не хочуть або не вміють зрозуміти, що на любов і пошану у дітий треба собі заробити, треба вперед посіяти, а відтак на старість збирати плоди.

Щоби дитина прилягла до батьків цілим серцем, щоби їх респектувала і любила, треба, щоби родичі розуміли своїх дітий, щоби до них звертаїися ласкаво і з погідним ласкавим лицем, щоб знизилися до дітодчих щирих, невинних забав і говорили до них не лиш тоді, коли треба наказувати, але і тоді, коли треба їм неодно пояснити. Одним словом, треба ділитися з дітьми, хоч по дітодчому, але так якби зі старшими, з їхніми надіями, радощами і смутками, треба бути для них щирим приятелем і робити всьо можливе, щоб вчинити дітий веселими і щасливими.

На жаль, у тисячів наших родин батьки дуже часто вбивають радість дітий, не мають з їх діточим світоглядом нічого спільного, дуже часто їх перепрацьовують. Є родини, де для дітий є найбільшою мукою, коли батько лишається з ними в хаті; а коли вийде на двір, то дітям аж відітхнуть. Не треба згадувати, що в такій атмосфері не може бути і слова про якісь чувства любови, поважання і привязання. І як скоро лучиться нагода, або як скоро дитина зрозуміла, що вона може собі дати в світі раду, втікає з дому і цілими літами не дасть про себе ані чутки.

Те саме діється і з пожиттем між сусідами. Чоловік самолюбний, що не має нічого иншого на цілі, лиш личну наживу і своє, особисте життє, котрий ніколи не відвідав хорого сусіда, не потішив його в горю або не веселився його радощами — не може ніколи числити на те, щоби його хтось любив і з ним числився. Такого всі уникають і коли прийде старість, він чується самотний і опущений та нарікає звичайно на сусідів, підчас коли тому своєму положенню він сам винен. Він не зробив нічого, щоби зискати любов і поважання у сусідів. Він не поклав на нікого обовязку вдячности, він не зобовязав ні одного чужого серця полюбити його і йому співчувати, він не посіяв нічого — і тому не дивно, що не годен збирати плодів.

Всі ті нарікання на діти, що не шанують родичів і на старість їх опускають, всі непорозуміння родинні і сусідські, котрих спільогами переповнені суди, устануть лише тоді, коли кождий буде старатися через усе своє життє сіяти для себе любов, прихильність і довіре.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КАРНЕГІ, ПА. Тов. Січ, від. 136, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться дня 6-го марта, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній, 220 Дзєнь ул. Проситься всіх членів прибути на той мітінг, бо буде справозданне за 3 місяці уряду і контр. комісії. Рівнож є богато справ до полагодження. Проситься тих членів, котрі ще не дали своєї вкладки на Сиротинець за 1926 р., щоби зложили на сі ммітінгу, бо уряд Січи розпічне збірку вже на 1927 р. Дальше проситься членів, коли мають яких знакомих, що ще не є в У. Н. Союзі, нехай приведуть їх на мітінг, бо тепер принимається без оплати вступного. Рівнож записуйте свої діти до У. Н. Союза. Неявившийся член на сей мітінг заплатити кари 50 ц., а урядник 1 дол. Позаміцеві члени нехай відносяться в справах товариських на адресу: Andrew Krupa, P. O. Box 267, Carnegie, Pa. — Д. Капраль, предс.; Н. Винник, кас.; А. Крупа, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ [illegible]

ЛЕСЯ УКРАЇНКА.

ЧИ СУМНО ВАС...

Чи сумно вас, чи радісно читать,
Оповідання про велику драму?
То хочеться над вами зарыдать,
То заспівать з раптового нестяму.

То був якийсь блискучий карнавал.
Червона оргія буяла на просторі,
Здавалось, налетів девятий вал
І прокотився бурею по морі.

Девятий, грізний вал! У глибині
Якісь печери позіхали чорні
Та високо здіймались гребіні
І, тремтячи вогнем, здавались необорні.

Плавким багаттям вал на гору наступ[ав,
Гора стояла твердо, міцно, стало,
Холодна та німа. Розбився вал,
Утихла буря — більш валів не стало.

Зоставсь на дрібних хвилях марний [шум,
Та дрібні камінці безсило торохтіли.
Нещасні камінці! той побережний тлум
Ні море, ні гора приймати не хотіли.

Девятий вал... Чи то-ж була вода,
Що марне так розбивалася об кручу?
То-ж сіль землі, то-ж сила молода
Ішла на смерть, на згубу неминучу.

Лягала молодь у труну жива
З одважним усміхом, немов байдужа.
Отак індійська молода вдова
Іде вмірати на кострищі мужа,

З вином в руці, весела та хмільна
Іде обнять в огні дружину любу.
Хто знає, чи любов, чи просто чад вина
Веде її на огнище до шлюбу?

О, то було огнистее вино,
Те, що спиняло молодь героїчну!
По жилах розливалося воно,
Палило кров, до хмелю непривичну,

Правдиве „пяне-чоло" з буйних мрій,
Святої віри, молодого палу, —
Та хто-б не кинувся від нього в бій
З широким розмахом збунтованого [валу?

Чи сльози, чи квітки від нас належать [вам,
Підкошені в розцвіті сил герої?
Коли-б то так судилося і нам
Спалити молодість і полягти при зброї!

Не те судилось нам. Найкращі дні
Своєї провесни ми зустрівали сумом;
Тоді як-раз погасли всі вогні
І вкрилось темне море сивим шумом;

Порікування дрібних камінців
Наводило осталість і досаду;
Минув час оргій, не було вінців
І на вино не стало винограду;

Старі мечі поржавіли, — нових
Ще не скували молодії руки;
Були поховані всі мертві, а в живих
Не боєвої вчились ми науки;

Стих карнавал, а тії, що пили,
Для нас покинули важке похмілля, —
Ми, лицарі без спадку, не могли
Так бучно справити собі весілля...

О ви, що полягли в таку смутну весну,
Як вдарили недосвіти-морози, —
Нащадки не складуть вінців вам на [труну,
Вам не квітки пристали, тільки сльози!

— Моя сестра дуже нечемна.

— Чомуж ти Степанку говориш таке про свою рідну сестричку?

— А чому, як прийде її наречений, то навіть не подасть йому крісла і він мусить сідати їй на коліна.

Пер Сільв.

ЮТЛЯНДЕЦЬ.*)

(Із норвеського).

У Бейкебі, маленький рибацький закутині, над берегом Північного моря, в Північній Ютляндії, недалеко місточка Лемвіг, жив швець. Робив ходаки, а імя йому було Лавро.

То був роботящий чоловік. Не відмовився ніколи, коли його частували чаркою горівки та коли була до цього нагода. Радо також, як розвязався язик, знав розказати неодну веселу пригоду.

Трьох дорослих синів „утонуло йому і перенеслося до Господа Бога" раз підчас нічної бурі на морі. Клявзенові сини згинули, як старалися виратувати вітрильник, що не міг добитися до берега. Дочка „пішла на злу дорогу" в Копенгазі. Жінка померла Лаврові.

Так полишився старий Клявзен сам один із своєю хатчиною і шматком огороду в Бейкебі.

Не вимагав він життя занадто богато, а всеж жити якось мусів. До того неждужав на такий артретизм у правім рамени, що тижнями цілими не міг шила в руці вдержати. Із джетовою рівноваго було тоді дуже зле.

У Лемвігу жив один купець, який вже давно записав собі у книгах Клявзена, що він довжний. Була мала надія, щоби поплатив ті довги.

Коли недуга вже занадто доскулювала Лаврові і старий нічик не міг працювати, тоді частіше йшов над беріг моря. Шукав бурштину. Бо в тих околицях буває, що море підчас відпливу полишає кусники бурштину на піску. І Клявзен дійсно три чи чотири рази найшов невеличкі відломки скаменілої живиці. Віднїс їх купцеві і сплачував ними вчасти свій довг. Та що значила така дрібничка? — довг все таки виносив 47 корон і 64 ерів, а купець зачинав усе більше сердитися.

Одного ранку Лавро одержав лист від славного своєю безоглядністю судді в Лемвігу. Судля повідомляв Клявзена, що коли швець до трьох тижнів від хвилі одержання листа не заплатить довгу, то секзекутор займе домок разом із огородцем.

Але так зле не було. Старого шевця любило ціле Бейкебі. Найшлися добрі люде, зібрали між собою потрібні гроші, позичили Клявзенові тай останнього дня для платности довгу застукав Лавро до дверей судді, зняв із ніг ходаки й увійшов до кімнати.

— Добрийдень!

— Добрийдень! Ну і що, приходите з грішми, Лавро?

— А так, Клявзен приходить платити.

Судля перечислив гроші, Клявзен дістав квіт. І нараз суддя став солодкий наче мід.

— Ну, і що там іще коло вас чувати, Лавро? Все добре?

— Того я не казав. То слова пана судді, не мої.

— Все ще робите ходаки?

— Ні.

— Ні? А щож таке робите?

— Ловлю чортів.

— Та?? Ловите чортів? Якжеж то робиться?

— Ну, коли вже пан суддя самі бажаєте це знати, то радо розкажу панові. Я вельми радо все пояснюю, красненько панові судді, як то діється. Бо то є так, що біля Бейкебі маємо глинянку повну води і там сидять собі у ній чорти. Я віддавна вже роздумував над тим, як би то схопити котрогось із тих мешканців пекла і сидів я над тою калабанею цілими днями. Але ніодин із них не йшов на вудку, бо я не мав принади, що їм була би до смаку. Ні, не мав я. Аж тут весною розкопали гріб старого судді Мадсена, що то повісився, а котрого поховали в наших сторонах. Тоді я був ще майже дитиною, але памятаю його добре. Пан суддя зрештою такі подібні до нього, як ріднесенький син. Отже, як його відкопали, то лежало там кілька жмутків його волосся. Я взяв собі їх і причепив до гачка на вудці. І ви не зачнуть чортики ловитися на тую приману, то наче сам Люципер.

— А то раз — а то раз! Але навіщо тобі того, Лавро?

— О, прошу, коли вже оповідаю одно, то можу розказати й усе. Так, бачите, пане суддя, я тоді обдираю з них шкіру, призджу до Лемвігу тай продаю її за добру козину. А коли мені хто не вірить, то покажу йому задні ноги з копитами тай з усім, що треба. І печуть мясо, що аж чортівський запах розходиться по цілім Лімфйордськім побережі. Коли тепер вдасться мені зловити товстенького чорта, то вже пан суддя дістануть даром від мене гарний обід, — то належиться панові судді, бо з вас таки направду такий любий чоловік. Але бувайте здорові, пане судде. До побачення.

Лавро сказав це і вийшов. Всунув ноги в ходаки тай пішов до купця, просто до крамниці.

— Добрийдень! — сказав увіходючи.

— Добрийдень! — відповів купець. — Ну і що, маєте гроші?

— Ні.

— То зле буде з вами, Лавро, таж знаєте.

— Гадаю, що ні.

— Ну, то присягаюся, небаром переконаєтеся. Чого зрештою, хочете тут нині?

— Я хотів лише показати вам ось той кавалчик білого паперу. — І Клявзен витягає з кишені переписку.

— Якжеж то — таж то все в порядку, Лавро.

— Власне, я також так думав. Але, поправді, то я хотів поговорити з вами в иншій справі.

— Про щож саме?

Ні. Справа була така важна, що конче треба було говорити в чотири очи. Оба пішли до контори за крамницею.

— Ну? — спитав купець.

— Отже так: бачите, я хотів довідатися, скільки ви заплатили би за бурштин такий за великий як цегла?

Купець аж підскочив на кріслі.

— Бурштин такий великий як цегла! То... Та, чекайте, Лавро, чи не випили би ви чарочку горівки?

Клявзен з подякою взяв одну, другу і третю чарку.

— І може пообідаєте з нами? Ви находилися нині стільки, то певно зголодніли.

— То вже хіба за богато! — сказав Лавро. Але ввійшов до їдальні. Такого обіду мабуть за ціле своє життя не їв старий швець Клявзен. Після обіду звилася кава тай ще з коняком.

— Якжеж то було з тим бурштином, Лавро?

— Ось як. Я хотів насамперед дізнатися від вас, бо то все чоловік є найпевніший, коли звертається до знакомих.

— Певно. Погодимося, будьте певні. Дістанете, самособою, найвищу ціну. Не маєте того бурштину зі собою?

— Ні, нині ні.

— Ага, так коли гадаєте привезти: його до міста?

— Бачите, розходиться лише про те, що того бурштину я ще не найшов. Та колиб мені далося колись найти такий великий бурштин, то, вірте мені, що зараз принесу вам його. Дай Боже здоровлячко тай спасибі за гостину!

Коли опис останньої подорожі Лавра появився в газетах, ціле Бейкебі тряслося від сміху. А про поміщення цілого опису постарався сам Клявзен. Вйт заклявся на всі святощі, що Лаврові відтепер до кінця життя нічого не хибуватиме та казав усім, щоби шанували і поважали старця. Мешканці Бейкебі одноголосно згодилися на те і додержали слова.

А коли горожане рибацької закутини хочуть добре сміятися, тоді розказують собі до нині пригоду про шевця та як він дровив чортів, про Лавра Клявзена, що то пішов до Лемвігу, щоби там продати бурштин, такий великий як цегла.

*) Ютляндці знані в цілій Скандинавії, як жартуни, що вміють добре взяти другого на глум.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЯКОУЧИТЕЛІ І УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В АМЕРИЦІ.

Реферат п. Стеткевича про українське шкільництво, який він виголосив на річнім засіданю Обєднання, був доцільний. Пізнати відразу, що це говорить фахова людина.

І дивуюся, чому це п. Чорний в своїй дописи, яку помістив в 32. числі „Свободи", не знайшов нічого цікавого в тім рефераті. Не розумію рівнож причини, чому це п. Чорний так накидується на дякоучителів, поклику ючися на дітваків, які називають нашу школу фонами. Він каже, що з українськоі школи, в якій вчать дякоучителі, нема ніякої користи. От бере дяк гроші „забездурно" за те, що дітей мучить. І оброблає той п. Чорний тих бідних дякоучителів ще гірше, як обробляв колись за Австрії капраль бідних рекрутів. Каже, чого то доброго може навчити дітей дяк без спеціяльного вчительського образовання. Він не в силі заступити кваліфікованого учителя.

Я сам некваліфікований учитель, а відповім на це так:

Правда, пане Чорний, що близько коло Вас є священики, що мають тільки кваліфікацію на дяків. А я знаю таких, що навіть таких кваліфікацій не мають, а прецінь вони вчать і є парохами. Я сам вчив тут дяківства таких, які тепер священиками, які не покінчили ні богословія ні учительського семинара. Значить, той бідний дяк, який, як Ви кажете, був в краю піддячим, все таки щось вартує, коли зпід його руки виходять такі священики, яких імена Вам, п. Чорний, добре відомі. Коли наші діти не приучуться чого доброго в тій школі, в якій учать дякоучителі, то вина не так по стороні дяків як по стороні батьків. За час своєї 17-літної практики я переконався, що найбільше користають з вечірної школи діти тих батьків, які самі не вміють ні читати ні писати. Ті батьки звертаються до дітей і кажуть їм читати „Свободу" на голос, а коли діти роблять поступи, купують їм в нагороду ріжні українські книжки. А знова ті мудрагелі, що лизнули письма, говорять дитині таке: Та чого тебе дяк може навчити; він не знає навіть того, що я знаю.

Колиб наші батьки не кпили собі при дітях з дякоучителів, а заохочували їх до читання українських книжок, успіхи з нашої школи були би инші. Колиб наші люде дбали більше про науку дитини, а менше про мунишайн, то бувби хосен і з такої науки, яку подає дякоучитель.

А до того, як тут вчити 100, 150 або й 200 дітей відразу. Ніякий професор університету не дав би собі з ними ради, а дякоучитель мусить, бо нема иншої ради.

Добр. Чорний каже, що коли дяк стає учителем, то так як би простий жовнір надягав мундур офіцирський. А я кажу, що сам мундор ще не рішає про вартість того, що в мундурі сидить, бо під офіцирським мундуром може бути круглий дурак, а під простим мудра людина.

Я не від того, щоби не критикувати дякоучителів. Але я бажавби почути таку критику, з якої була би користь. Я хотів би почути щире слово і добрий проект. Такий, який загрів би наш нарід до просвіти. Такий, який прогнав би ту язву, яку можна в нас завважити, що в малощо не в кождій хаті є мунишайн чи вино, але зате один буквар на троє дітей. А скільки тут дітей, яким батьки пренумерують „Світ Дитини"? Над тим би нам подумати, а не лаяти дяків.

Я сам маю чотирох синів і мав би охоту підовчити одного на дяка та дати йому вище образоване і музичне вишколенне. Але за свого життя я стільки зазнав кпин з дяківського стану, що волію вивчити свою дитину на пльомбера. Тоди він виробить кілька своїх годин і ніхто не буде йому випоминати, що їсть даром хліб.

Наш загал і наше священство винне в тім богато, що не маємо добре поставленого дяківського стану, бо многі воліють мати недоуків.

А деж ті кваліфіковані професори, про яких згадує п. Чорний? Де їх праця, хто про них чує, а я сам знаю, що маємо їх зо два дозини. Та вони воліють по шапах робити, як по наших школах вчити. Були й у нас педагоги, але чи їх не понаганяли самі громади? Чи не було таке навіть в самім Дітройті? І кого тут винувати: учителів чи загал?

Загал повинен тепер вже раз сказати своє тверде слово про школу. Ми, дяки, мали своє товариство, видавали газету, видали буквар, але загал ні священство нас не підперли. Ми є за реформою школи і ми раді з того, коли все українське громадянство заговорить про пекучу справу; коли нею заінтересується і виведе її на певний шлях.

Про способи реформи подам другим разом.

Василь Шанайда,
дякоучитель.
3934 Martin Ave., Detroit, Mich.

ЗЛІ ПРОРОКИ ЧИ ЗЛІ ЯЗИКИ?

Звернути хочу увагу читачів нашої газети на одну річ, на яку наша газета не звернула уваги. Я пригадую собі, що як уряд Провидіння постановив усунути д-ра Назарука зі становища редактора „Америки", то тоді ріжного рода оборонці спископа, явні й скриті, та люди, що себе все ображоцями робочого народа називають, виступили з довжезними передовицями та стали кричати: „Аж тепер наші націоналісти дополіткуваться. Викинули д-ра Назарука, і ось уже по всему файті". Я слідив за Свободою, що вона про се напише. Але Свобода не вважала за потрібне займатися сею лайкою. Я спершу не розумів, чому се так. Тепер мені вже ясно. Тепер я вже бачу, де правда. Тепер я знаю, що всі ті пророки, які заповідали, що боротьба скінчилася з хвилею, як др. Назарук уступив з редакції Америки, показали своє лице перед народом. Нарід тепер знає, що вони нарід дурили. Боротьби ні нарід ні наша газета не перервали. Боротьба ведеться далі, бо від уступлення д-ра Назарука з редакційного стільця народні права ще не заспевнені. Нарід сим зробив лишень один малий пролом у ворожій твердині, але твердині ще не здобув. Боротьба скінчиться аж тоді, як ся твердиня буде здобута та церквами, до яких належить наш нарід, буде правити наш нарід.

Боротьба за се право ведеться далі, а ті, що наперед заповідали конець боротьби, пошилися в дураки. Самі факти нас переконали, хто вони такі. А факти краще переконують, як говоренне. Тому на мою думку, добре сталося, що наша газета на напасти не відповідала, але позволила ворогам повісити ся на їх власному шнурі.

Мат. Мелибрух.

НЕ ГЛУЗУЙМО З РІДНОЇ ШКОЛИ!

Громадянин Гедеон Крупка у „Свободі" з дня 14-го лютого у голосах читачів під заголовком „Постійте хиба за себе самих" обговорив кождий поклик, найдрібнійшу річ і найменшу посудину у духовній загороді — а при останку замішав там і українську школу в Америці.

Не хочу входити в обсяг духовних „троблів", а хочу тільки помогти рідній школі висвободитись із заскорузло-середновічних форм — тому приступаю тільки до шкільної справи. Самий факт замішання справи рідної школи у ріжноманітні другі справи вказує, що гр. Крупка не доцінює високого післанництва, яке має сповнити серед нас рідна школа, хоч, як видно з допису, гр. Крупка обзнакомлений із потребами і вимогами новочасної школи.

Дописувателъ усіми силами старається задержати учительський столець у рідній школі для дяків, тому страшить наш загал филадельфійськими темними Сестрами.

Та ми знаємо, що як одні так і другі без спеціяльного учительського образовання до школи не надаються. Про уровень шкільного знання дяків, чи монахинь не потреба розводитись, бо кождий знає, що як одні так і другі стоять в великій мірі на щеблі знання сільської школи.

Грем. Крупка кличе: „Дайте тим самим дякам, що вчать тепер, добрі бібліотеки, підручники, льокалі і добрі шкільні прибори, а наслідки будуть автоматичні. Сама книжка покаже дорогу і дякоучителеви і школярам".

Тоді пощо тут дяка? Лучше і таньше буде, коли цего доконає хтонебудь з громадян, або один з крацих учеників.

Рада гром. Крупки подібна до такої байки: Один член будівельної спілки радив своїм компаністам — закупити добру площу, добрий матеріял і всякі будівельні прилади, потрібні до будівлі, а на будівничого (на перекір всякій льогіці) радив наняти майстра, а такого, котрий не розумівся на потребах будівничого плану, але зате був добрим для того члена. З цего виходить, що через особисті інтереси дяківських наставників, себто священиків, рідна школа мусить страждати і двигати учителів, які можуть бути добрими дяками, але злими учителями.

Гром. Крупка впевняє нас, що „педагогія добувається найбільше практикою, та що досвід сто раз важнійший, ніж теорія з книжки".

Наколиби кождий човловік практикував без помочи теорії, то безперечно людство до нині позісталоби на степені дикунства і варварства. Треба знати, що не лишень теорія педагогіки, але взагалі теорія кождої науки добувається дорогою гіпотез. Думка родить думку. Сі думки (гіпотези) є предметом наукових експериментів. З цеї практики повстає досвід. Такий досвід передають потім на папір у книжку. Так приходять на світ наукові теорії. Так родиться наука, культура і цивілізація, при помочи яких людина помагає собі у всіх потребах життя і промощує красший життевий шлях для своїх грядущих поколінь.

„Теорія з книжки", се найбільший скарб людства, бо в ній відбивається духовий розвиток поколінь. Для тої теорії з книжки відкритий цілий світ — накладом великого коштy будує всілякі школи і ріжні наукові інституції. Задля теорії міліони молоді студіюють довгими роками з книжок, а гр. Крупка переходить над тим всім мимоходом і каже, що практика сто раз важнійша ніж теорія.

Рідна школа повинна навчити дітвору народного письменства, своєї історії і своєї традиції. Щоби вона могла сповнити таку трудну задачу, повинна вона приноровитись до педагогічних засад і постаратись про фахово образоване учительство. Не думаймо, що хто уміє читати, писати і числа порахувати, то вже відповідний до навчання в школі. Учитель мусить бути всесторонно образований, повинен бути обнайомлений з фізичним і умовим станом своїх учеників, мусить мати плян науки і знати способи навчання. Сего може доконати лишень фаховий учитель.

Критикуючи дяківське шкільне навчанне, я цілком не маю заміру нарушувати дяка у його дяківським званню. Вони у своїм фаху можуть бути і найлучші, однак на учителів вони не мають спеціяльної підготовки, не підхожі. Шкільне навчанне, а дяківство, се два зовсім відрубні звання; так само як кравецтво і шевство є два ріжні ремесла. В суті річи річи між учительством а дяківством є о много більше ріжниці ніж між кравецтвом а шевством.

На мою думку, сучасна форма рідної школи в Америці замісць користи, приносить хиба шкоду.

Тому кождий, хто хоче добра своїм дітям, хто в дійсности любить свій нарід, кому лежить на серцю будучність нашої Батьківщини, і хто вірить і узнає поступ — хай забирає голос в справі реформи української школи в Америці!

Для добра справи пропоную, щоби кождий дописуватель, який забирає голос в справі рідної школи, окрім повного імени подав свою адресу, щоби загал міг знати, хто, звідки і які піднимає справу занедбаної чародної школи. Коли всі заговоримо, то до чогось договоримося.

Ілія Чорний.
368 East School St.,
Woonsocket, R. I.

ДО Б. ЧЛЕНІВ УКР. АРМІЇ В ПІТСБУРГ ТА ОКОЛИЦІ.

Закликається всіх б. членів Укр. Армії (галицької та наддніпрянської), стрільців та старшин, подати свої особисті адреси в ціли зорганізування Стрілецкого Гуртка в Питсбург, Па. Близші інформації про Стрілецький Гурток може кождий дістати від Організаційного Комітету. Листи слати на адресу: 48-

STRILECKYJ HURTOK
P. O. BOX 1915, PITTSBURGH, PA.
Осип Луцейко,
Секр. Орг. Комітет.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З панахиди на інвалідів.

З приводу падолистового свята зібрано по ініціятиві Чорноморської Січи в Ню Йорку в тутешній укр. православній церкви при панахиді за поляглих борців $35, які відослано до Обєднання для висилки на допомогу нашим інвалідам в краю.

І. Гриник.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На допомогу рідному селу.

Наше рідне село Митинів зістало так знищене підчас світової війни, що майже сліду по нім не стало. Ще й досі воно не піднеслося і не відбудувалося.

По тій причині заснувався в Ню Йорку Допомоговий Комітет села Митинева, який збирає на допомогу своїм братям. Комітет хоче, щоби в наше рідне село мало свій Народний Дім, свою кооперативу і свою церкву. І на ті цілі збираються жертви.

Сьогорічна коляда на допомогу сему селу принесла $205.50.

З того $200 вислано через Обєднанне до нашого села на руки гром. Семка Олійника. Вислано в долярах. Оплата виносить $3. Остало з коляди $2.50, які долучено до тої суми, що остала в касі, а яка виносить $634. Ті гроші хочемо вислати тоді, коли начнеться будувати Народний Дім.

Досі вислано на будову церкви в нашім селі $800.

Вже з того видно, як щедро наші односельчане допомагають Рідному Краєви і свому рідному селу.

Ми дальше будемо помагати, щоби наше село стало моральним і свідомим, щоби стояло в ряді борців за волю нашого народа.

Колядувати ходили: Дмитро Терещук, Кость Букса, Максим Паньків, Теодор Кос, Антін Букса, Микита Паньків.

Жертвували: Никита Паньків $18; Пилип Гірник $15; Кость Букса $13; по $7.00: Антін Букса, Дмитро Терещук, Максим Паньків, Теодор Терещук, Анастазія Кубів; по $6.00: Луць Мешельський; по $5.00: Максим Стельмах, Варвара і Семен Кулик, Явдокія Кравець, Михайло Дмитришин; по $4.00: Теодор Кос, Михаїл Іващишин; по $3.00: Григорій Федун; по $2.50: Петро Ивашків; по $2.00: Павло Оленин, Николай Гладун, Дмитро Ксьондзик, Іван Заяць, Павло Барила, Поліп Сухецький, Пасічник і Шеремета, Гнат Дячук, Семенон Іващків, Григорій Фірманюк, Іван Терещук, Іван Мархоцький, Андрій Іващишин, Томаш Филипчук; по $1.00: Іван Ґелета, о. Ол. Павляк, Трофим Ивашків, Теодор Шпак, Катерина Ґазда, Адам Костюшко, М. Настасюк, Семеон Николишин, Михайл Мархоцький, Стефан Дмитришин, Николай Головка, Якуб Уханський, Марія Білик, Іван Добровольський, Павло Леськів, Пилип Пізецький, Ів. Пакохок, Марія Хомяк, Яким Кулик, Максим Петрик, Андрій Григоренко, Юлія і Андрій Ребус, Николай Терещук, Йосиф Александрович, Степан Дембіцький, Теодор Яцишин, Михаїл Пері, Алексій Мендяк, Петро Жук; по 50 ц.: Іван Ліско, Никола Пакуш, Мих. Жугала, Степан Михальчук, Никола Бродин, Гнат Малов.

З коляди і з жертв зібрано $180.50.

З Пітсфілд, Мас., Матвій Букса жертвував $10.00, а заколядував $15.00.

Разом зібрано $205.50.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Укр. А. Горож. Клюб збирає $250 на Рідну Школу.

На річних зборах Українського Американського Горожанського Клюбу дня 1-го січня 1927. була піднесена справа допомоги „Рідній Школі" підчас Різдвяних Свят. Знаючи добре, що тут в Шикаго що року ходять колядувати на ріжні цілі та що останніми часами Шикаго страшно підупадало в народній роботі, вважали ми, що тепер не дуже великі виглядi, щоби зібрати щось на так добру ціль. По довгій дискусії, всі члени порішили коляду на Рідну Школу. д. Йосиф Яворський зголосився сам до коляди та заявив, що доберe других і піде колядувати з рамени Укр. Амер. Горож. Клюбу на Рідну Школу. Ст. Мусійчук і М. Майорчак не зважали на теперішний шикагівський занепад і згодилися піти разом і зібрати, що буде можна. Ходили також з ними: Т. Подола, І. Чорномаз і Н. Подвайцятник.

Пан Михайло Швець укр. аптикар зібрав на „Рідну Школу" ще перед колядою 31 долярів і будучи членом Клюбу, дав гроші до екзекутиви, аби вислати їх в призначене місце. Йому жертвували слідуючі: М. Яворський 10 дол., М. Швець 5 дол. По два доляри зложили слідуючі: Т. Квоцінський, Ф. Лобаза, В. Соберай, І. Соберай, П. Гаврищків, Ст. Цісик, і Ф. Броковський. По одному доляри: М. Белеґай і С. Кмецік. Разом $31.00.

Колядники заколядували 205 долярів. Жертвували слідуючі: По десять долярів: Михайло Солтис, Я. Дебіцький, Т. Рейовський (будівничий).

По пять долярів: М. Тремко (адвокат), М. Швець (аптикар), В. Данильчук (апт. білорос), И. Яворський, М. Яворський (продавець реальностий), Т. Подола, И. Паславський (властитель мясних товарів), М. Хомка, А. Кучер (власт. майл ордер), Б. Пелехович (адвокат), М. Белеґай (власт. бюра реальностий), І. Марущак (власт. робітні автомобілевої), Н. Подвайцятник, М. Майорчак (агент реальностей), И. Сепож, Радіо Ресторант, Суприм Ресторант, І. Баґрій.

По три доляри: о. Ф. Тарнавський, М. Клим (власт. укр. бюра), М. Тягнибік, Мотлюк і Риза (власт. муж. убрань), И. Козак.

По два доляри: І. Дмитрів, П. Бес (агент реальностий), Н. Сабор (годинникар), В. Музика (погребник), І. Яцишин, О. Процюк, Гр. Баран, Н. Тимуш, Марія Тронд, Н. Гах, І. Габро, М. Чуба, А. Івахнюк, С. Галаса, М. Петрів, М. Фтомин (Кол & Мувінг Офіс).

По доляру: М. Стахняк, Марія Рудак, Софія Мусійчук, М. Іванців, Гр. Сенів, Т. Шпікула, Р. Бриґадір, А. Карплюк, С. Тицький, А. Градовський, Ст. Мусійчук, І. Савків, Марія Засада, С. Боняківський, Р. Бойко, І. Чорномаз, И. Канюк, С. Кочій, Д. Кузьма, Я. Квачан.

По 25 центів: Горуйко, Н. Бойко.

И. Солодкевич $2.50; Ст. Кульпак (власт. „Бостон Віндов Клінінґ") $15.00; Укр. Ам. Горож. Клюб доложив до рівної суми $14.00.

Разом цілу суму $250.00 заслучаємо чеком.

Отсим Український Американський Горожанський Клюб має честь подякувати всім жертводавцям за так щедрий дар, а колядникам і Михайлові Шевцеви, що не жалували труду взяти на себе так тяжкий обовязок, який являється особливо важким в теперішну хвилю, коли то Шикаго вважають правдивим хаотичним містом — щире спасибі!

За Уряд Укр. Амер. Горож. Клюбу:
Михайло Яворський, предс.
Семен Кочій, секр.

ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ.

Отсим повідомляємо наших Шан. Покупців, що книжок за посліплатою (C. O. D.) з засади нікому не висилаємо.

Книжок на кредит також не висилаємо.

На такі листи, в котрих є замовлення на якісь книжки, а нема долучених рівночасно грошей (або віродостойних чеків чи моні-ордерів) за замовлені книжки, відповідати не будемо.

Всякі книгарняні замовлення полагоджуємо лише за попереднім надісланнем належитости.

Книгарня „Свободи".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ГАЗЕТА „СВОБОДА".

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

Жертви переслані на край до Обеднання в місяци січни 1927.

43. **Нортгемптон, Па.** д. Лука Демчук переслав збірку на Рідну Школу 82.10
Жертвували по $2: І. Свала, о. І. Кутський, П. Калутський, С. Задубера і Ю. Мичуда; по $1: Л. Демчук, І. Прийдув, Ю. Білик, П. Лопатчак, Ф. Процак, С. Тихий, К. Салацька, Д. Процанин, М. Тимошик, О. Палій, В. Саюк, Т. Бомба, І. Стець, П. Білик, Г. Худик, М. Гусак, М. Мартинюк, І. Сидор, С. Глущак, А. Гринда, В. Ткач, П. Кравчук, Д. Дробат, Ф. Піро, В. Баран, І. Кіщук, І. Нагірний, С. Тюхтій, І. Процак, Д. Затик, Г. Кочан, В. Боць, К. Гнатів, А. Косців, І. Кленань, І. Вербицький, Я. Онущак, П. Булай, Д. Луків, І. Годзяк, П. Солян, М. Мілий, М. Брощак, Ф. Борух, Р. Куштай, П. Маслюк, Г. Третяк, П. Садовий, П. Ленчук, В. Боднарчук; по 50 ц.: М. Зембик, С. Чемерис, Н. Сенькевич, Ф. Гибрик, В. Венецький, Н. Кометик, В. Бакун, С. Тарас, Г. Трайко, Г. Іванів, С. Русин, Г. Гринда, І. Жидонік, А. Крайовський, Д. Гуцалюк, К. Дромчик, П. Лахута, Д. Коваль, О. Цирило, Т. Галер, І. Жеребецький, С. Шпак, А. Кремка, Г. Іванів, Ф. Войціховський, М. Кравчишин, Й. Ассед, Й. Коваль, Г. Драгущак, Ф. Качма, С. Барик, В. Лазар, М. Крайник, В. Дворйік, В. Демчишин, І. Демчик, П. Демчик, Г. Балнюк, Є. Худий, М. Журавель; по 35 ц.: А. Лукач; по 25 ц.: І. Придун, І. Кочан, П. Шарга, М. Чарнянська, І. Драбик, Г. Підставський і І. Кирило 20 ц.

44. **Клівленд, О.** Впреп. о. Лев Леницький переслав збірку на Р. Ш. від Укр. Гр. Кат. Церкви св. Петра і Павла 125.00

45. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** д. Назар Клопач зложив по $1 на Рідну Школу і Інвалідів 2.00

46. **Пітсбурґ, Па.** д. Володимир Маліевич переслав на Р. Ш. 5.00

47. **Ром, Н. Й.** д. Іван Лаврук переслав [illegible] 9.10

48. **Ровей, Н. Дж.** д. Антін Нагребецький переслав збірку на Р. Школу 6.00
Зложили: Т. Шумей $2; по $1: Антін Нагребецький, Мих. Салецький, Ст. Баюс і Як. Макович.

49. **Вунсакет, Р. Ай.** д. Н. Лотоцький переслав збірку на памятник Франка 20.00

50. **Шенандоа, Па.** д. Іван Чорний переслав збірку на Р. Ш. 66.54
Збіркою занялися колядники: Іван Чорний, Василь Шевчук, Дм. Початок, Ст. Починок, Мих. Вівчарик. Зложили слідуючі: по $2: о. Петро Середа, Іван Чорний, Василь Шевчук, Николай Максимчук, Андрій Диший і Марко Шеременда; по $1: Яким Винник, Гр. Гевчук, Танас Гевчук, Григорій Плахтонський, Петро Онисик, Михаїл Сметана, Семен Палих, Гарасим Курила, Василь Ручикевич, Флоріян Шнурер, Григорій Мучка, Стефан Іваник, Іван Лесько, Павло Литвак, Іван Земба, Дмитро Починок, Григорій Чорний, Сейман Мельник, Михаїл Вівчарик, Йосиф Бібусь, Стефан Касіян, Григорій Савляк, Іван Дудич, Вілієм Печ, Петро Рудий, Ів. Манулік, Михаїл Рудий, Лавро Печ, Михаїл Мартинюк, Антоні Починок, Ол. Тлумацький, Михаїл Чолак, Волод. Коксюк, Онуфрій Прочишин, Фр. Нитреба, Котартон Печ, Стефан Починок, Ст. Дачук, Михаїл Панцурок, Михаїл Гончак, Дмитро Тапчук, Григорій Захарюк, Іван Андрусишин, Іван Заходник і Михаїл Шавела; по 50 ц.: П. П., Максим Курила, Іван Лечик, Теодор Мельник, Ст. Апревіч, Йосиф Колман, Николай Коблювскі; по 25 ц.: Мелянія Суловська, Іван Мельник; рівнож від Укр. Поступового Клюбу квоту $8.54.

51. **Ню Йорк, Н. Й.** д. Петро Парніцький переслав на Рідну Школу замісць святочних желань 1.00

52. **Нортгемптон, Па.** Укр. Січові Стрільці зложили з каси на Інвалідів 20.00

53. **Йонкерс, Н. Й.** Впреп. о. В. Сполітакевич переслав $57 коляда на Рідну Школу, $25 на Школу від хору церковного ім. М. Лисенка і $25 на Рідну Школу від тогож товариства. Разом 107.00

54. **Сиракюз, Н. Й.** д. Антін Яворський переслав вкладку до Просвіти і на рідну Школу 3.00

55. **Сиракюз, Н. Й.** д. Михайло Клюсик переслав вкладку на Просвіту 2.00

56. **Филаделфія, Па.** На Святі річного істновання Тов. Князя Данила, від. У. Н. С., зложено на політ. вязнів і Інвалідів 22.00
Передав Т. Грицей. Зложили слідуючі: по $1.50: Т. Грицей і В. Богачевський; по $1: Т. Німець, П. Дрогоза, М. Долиний, І. Сорока, І. Жмутин, О. Будай, І. Бішко, Д. Буричка, Б. Хомин, В. Мущинка, П. Мельник, П. Бернаський, Стефан Слободян, П. Чорний, І. Гайгель і М. Барка; по 50 ц.: П. Наконечний, М. Харитон, М. Косьців, В. Мущинка син Луки; по 25 ц.: Н. Нановський, Є. Лесик, П. Карпяк і Н. Гайванович.

57. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Збірка на Рідну Школу на засіданню У. Ам. Дем. Клюбу, передав Антін Онисик 71.80

58. **Джолієт, Илл.** д. Осип Кочан переслав збірку на Р. Ш., заколядовану через п.п. М. Болехівський, Ів. Гуцул і О. Кочан. Жертвували по $5: О. Кочан і Я. Павчак; Н. Гуцул $2; по $1: І. Гуцул, М. Болехівський, В. Гуцул, Н. Віщун, Д. Віщун, Іл. Горняк і Ю. Лукеник; по 50 ц.: П. Борис, Д. Гураль і В. Глагола; О. Федор 25 ц. Разом 20.75

59. **Алентавн, Па.** д. І. Процак переслав збірку на Інвалідів, зібрану на хрестинах в Н. Саврука. По $1 зложили: І. Процак, Т. Саврук, С. Мельничук, Т. Лось, В. Маркович і Іл. Завидчук; В. Гайдай 75 ц. Разом 6.75

60. **Тамс, В. Ва.** д. Іван Магун переслав від себе яко коляду квоту 20.00
а то: на Рідну Школу $5. Сироти $5. Політичні Вязні $4. Інваліди $3. Народний Податок на 1927 рік $3. Також передав від п. Микити Магуна на Нар. Податок за 1927 рік 3.00

61. **Честер, Па.** д. Іван Совінський переслав збірку на Інвалідів, зібрану на іменинах в Василя Волянського; збіркою занялися: Катерина Матківська, Марія Либіщак і Іван Совінський. Жертвували по $1: Михаїл Мамчин, В. Волянський, Іван Совінський, Василь Косик, Горчан Федеров; Стефан Каренда 60 ц.; по 50 ц.: Іван Кульбіцький, Йосиф Мороз, Ник. Проць, Василь Гарасим, Антін Либіщак, Катерина Волянська, Василь Химіч; по 35 ц.: Йос. Бринґілевич, Іван Гачак; по 25 ц.: Ів. Кубицький, Вол. Долинський і Н. Н. Разом 11.05

62. **Джерзи Сіти, Н. Дж.** д. Николай Пігура переслав збірку на Народний Податок за місяці жовтень і падолист 1926 р. в сумі $30.25. Рівнож $5 на Просвіту від Бр. св. Ів. Хрестителя. Разом 35.25
Податок зложили по 75 ц.: Іван Потонік, Іван Грубець, Іван Підгорецький, Семко Ленчук, Олекса Кухар; Андрій Лютий $1; по 50 ц.: Триг. Гуменюк, Семко Гук, Ст. Кіщей, Левко Кулич, Яків Осміловський, Яків Сай, Іван Васько, Дацько Дорош, Семко Гриник, Іван Мидь, Іван Жарський, Семко Мисак, Антін Тенюх, Михаїл Салюк, Онуфрій Колісник, Роман Струж, Левко Дума, Петро Світніцький, Евдоким Баран, Андрій Бусько, Стефан Ґріца; по 25 ц.: Василь Гіль, Олекса Яцків, Ів. Бобовник, Мих. Косоноцький, С. Сайчук, Мих. Турчинський, Мих. Баран, Йосиф Жарський, Семко Мисак, Антін Тенюх, Андрій Сайчук, Андрій Дячик, Мих. Салюк, Онуфрій Колісник, Ник. Заяць, Гр. Шемлій, Йосиф Салюк, Андрій Бусько, Ізидор Василюк, Ст. Кот, Йосиф Кірат, Дацько Захарейчук, Антін Ярош, Андрій Мазур, Андрій Корнило, Василь Маланяк, Петро Магура, Павло Грабар, Андрій Кірат, Николай Леуш, Андрій Борик, Василь Гаврилюк, — Василь Гіль, Олекса Яцків, Ів. Бобовник, Юрій Гук, Михаїл Турчинський, Михаїл Баран, Йосиф Жарський, Николай Пігура, Вас. Микитка, Андрій Сайчук, Роман Булик, Григорій Дячик, Григорій Шемлій, Йосиф Салюк, Ізидор Василюк, Василь Гоїк, Ст. Кот, Йосиф Кірат, Дацько Захарейчук, Андрій Мазур, Андрій Корнило, Петро Магура, Павло Грабар, Андрій Кірат, Николай Леуш, Андрій Борик, Василь Гаврилюк і Николай Заяць.

63. **Ірі, Па.** д. Йосиф Вітковський переслав збірку на Рідну Школу 18.00
Колядували: Я. Думанський, Андрій Макаровський і Йосиф Вітковський. Жертвували по $1: Й. Вітковський, Н. Гаврилів, Л. Волошин, п. Лінк, В. Гаврилів, Я. Думанський, А. Макаровський, В. Томс, Т. Самишин, Н. Свідерський, І. Парабій, І. Лихач, В. Юрчан, Г. Бикира, п. Зигмунт, І. Кавчак, В. Подольський; Л. Свідерський 50 ц. і по 25 ц.: В. Вітковський і С. Вітковський.

64. **Бріджпорт, Конн.** д. Михаїл Галькевич переслав збірку на Р. Школу 8.25
Зложили: М. Шиманський $2; по $1: В. Венгринович, П. Грипюк, Ів. Кузів, Й. Волк, В. Кузів, М. Галькевич і С. Іващишин 25 ц.

65. **Смок Рон, Па.** д. Петро Ґарбінський переслав збірку на Рідну Школу 8.00
Зложили: Петро Ґарбінський $2; по $1: Ева Ґарбінська, Івась Ґарбінський, Теодор Андрейко, Йосиф Керна; по 50 ц.: Іван Ґарбінський, Іван Гресь, Василь Ґарбінський стар.; Василь Ґарбінський мол. і Федор Беца по 25 ц.

66. **Ню Йорк, Н. Й.** д. Леон Фединяк переслав збірку на Рідну Школу і Сироти 33.00
Жертвували по $1.50: Д. Павлик і Л. Фединяк; по $1: І. Лазорчик, Я. Цаппель, Н. Фединяк, Н. Данечик, М. Стирка, О. Наконечний, Ф. Малищак, Т. Биндас, Д. Биндас, К. Верескля, П. Пелещак, І. Буґфа, Т. Дубас, А. Дубас, Й. Кальгрон, І. Гнатюк, Н. Виткович, Т. Лазарчик, М. Гандзюк, Т. Маюк, В. Босий, С. Фель, П. Кріль, І. Шиляк, Д. Курник, П. Зятик, Д. Шумелда, Т. Гнат, І. Сачуна і С. Бабінець.

67. **Шикаго, Илл.** д. Петро Блідий переслав збірку на Сироти, яку заколядували шкільні діти: Петро Блідий, Володимир і Йосиф Блідий, Стефанія Бліда, Андрій Ґіжовський, Петро Ґіжовський і Анна Сніданко. Жертвували по $1: Василь Ковалик, Петро Блідий, Дмитро Ґіжовський, Іван Крофсізін, Михаїл Блідий, Теодор Григорій Міклюш, Григорій Олешко, М. Урбан, Анна Томашевська; по 50 ц.: Михаїл Ґірка, Григорій Гаврилюк, Іван Ґіжовський, П. Пітила, Іван Бардоховський, Василь Щурко, Ілько Ючан, Михаїл Ковалик; Іван Максим 35 ц.; по 25 ц.: Филип Сніданко, Григорій Нурко, Василь Сніданко, Василь Демко, п. Симиндик, п-ні Калисмук, Миколай Кіт і дяко-учитель Татарів 10 ц. Разом 15.20

68. **Филаделфія, Па.** На концерті Тов. Укр. Амер. Горожан, де виступали також Кубанські Козаки, зібрано на внесенне др. С. Черняка на фонд Петлюри і як поміч вдові квоту 93.16
З того передано хорому співакови Шелюкови $33.50, а решту $60.66 на фонд Петлюри.

69. **Барнесборо, Па.** д. Василь Махник переслав збірку з панахиди за Укр. Борців на Вязнів ... 7.00

70. **Бейон, Н. Дж.** д. М. Пахолок переслав збірку на Р. Ш. 29.00
Зложили по $1: о. І. Захарко, Н. Путас, П. Борис, О. Лотоцький, Г. Сеник, І. Лабай, П. Жирий, Й. Кобриш, Д. Сеник, Т. Гриник, Г. Михаліцький, С. Горбатюк, П. Сеник і С. Щомак; по 50 ц.: І. Кушнір, Н. Мороз, М. Наполок, Д. Лехник, І. Щипанюк, І. Литвин, Г. Бирчак, Г. Борак, Гр. Бирзюк, А. Романів, М. Камінський, А. Возняк, В. Павлукович, К. Сорван, В. Двенковський, Й. Ткачук, Т. Мончак, А. Щипанюк, Н. Н., О. Шкрамко, А. Борбала, М. Андрійчак, Г. Кривий, А. Липа; по 25 ц.: С. Липа, В. Реймон, В. Кобрин, М. Пласконь, М. Булка, Н. Хомин, Ю. Пукас, І. Павлів, Т. Павлишин, С. Руприинч і Йосиф Ощуст 50 ц.

71. **Ансонія, Конн.** д. Петро Мазурок переслав збірку на Рідну Школу 13.50
Зложили: Агафія Бундзяк $5; по $1: Стефан Баюс, Теодор Королишин, Петро Мазурок, Дмитро Думарецький, Антін Андрушко, Іван Андрушко, С. Владика, Гр. Кушніцький і Петро Язлюк 50 ц.

72. **Шикаго, Илл.** д. Іванна Подола переслала членські вкладки до Тов. Просвіти 35.00
Зложили: Михайло Солтис $25; Йосиф Яворський $4; по $2: Марія Засадна, Михайло Похацький і Тома Подола.

73. **Клівленд, О.** д. Й. Биць переслав збірку на Рідну Школу .. 5.00
Зложили по $2: К. Галицька, М. Бурко і М. Баюн $1.

74. **Когус, Н. Й.** д. Данило Зальопаний переслав збірку на Рідну Школу в квоті $74.75, а на Просвіту $10. На Просвіту зложили по $2: Данило Зальопаний, Михаїл Галашин, Ник. Заблоцький, Петро Ракочий, Ілія Зазуляк. Разом 84.75

75. **Росфорд, О.** д. Николай Бобак переслав збірку на Рідну Школу $10 від Бр. св. Михаїла, від Сестрицтва $5 і з церкви $1. Разом 16.00

76. **Асторія, Н. Й.** д. А. Климишин переслав збірку на Рідну Школу 22.00

77. **Ню Йорк, Н. Й.** д. Михайло Зазуляк переслав збірку на Рідну Школу. Зложили: $5.50 часть з розпроданих фотограф. карток в Нюарку, зложена п. Михайлом Зазуляком; Павло Гуменюк $5; Укр. Просвіт. Клюб в Нюарку $3.50; по $1: Мирон Сурмач, Роман Кузьма, Н. Н., Антін Пасічник, Яків Корнат, Платон Стасюк, Волод. Шеровський, Стефан Ковбаснюк, П. Демчук; по 50 ц.: Михайло Ляхович, о. О. Павляк, В. В. і С. Бурливий. Разом 25.00

78. **Филаделфія, Па.** Тов. Української Молоді переслало збірку на Рідну Школу 145.50
Зложили: Йосиф Ферис $25; по $5: Теодор Грицей, Волод. Ко-Костецький, Гаврилюк, Сава, Костик, Новіцький, Слободян, Кручин, Дармограй; по $4: М. Вишиванюк і І. Белдик; по $3: М. Педенський, І. Педенський і С. Рутецький; по $2: Максимів, Дулеба, Настасяк, Смалиґа, С. Слободян, Кирилюк, Росолович, Ригулик, Дубас М., Ю. Джмелик, М. Насевич, Матолич, Довбенько; по $1: Костецький, Шкодин, Вітів, Кульчицький, Кознарський, Яловий, Монастирський, Шостак, Бриндзей, Полохайло, Кісь, Станчак, Швайка, Клапко, Мусій, Хромяк, Шпікула, Петрик, Кутила, Крайник, Богданський, Буричка, Козак, Ригіль, Маслюк, Лопушанський, Дедюк, Сабодян, Цьвях; по 75 ц.: Костик; по 50 ц.: Олексин, Клабан, Чурило, Демидчук, П. Келичава і Малцель 25 ц.

79. **Ізелін, Па.** Коляда діточа на Рідну Школу $13; чоловіча $7; на Інвалідів $7 і на політичних вязнів $9. Разом 36.00

80. **Ембрідж, Па.** д. Павло Прешляк переслав на Рідну Школу 3.00

81. **Істон, Па.** д. Михайло Колодруб переслав на Просвіту $2 і на Рідну Школу $1 ..... 3.00

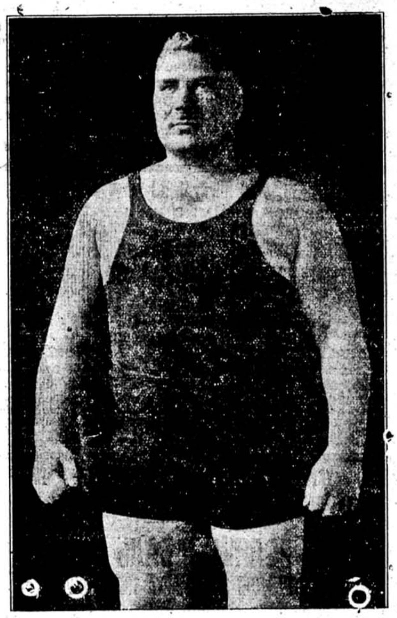
82. **Елізабет, Н. Дж.** д. Р. Слобобян переслав коляду на Рідну Школу 283.00

83. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** д. Осип Стеткевич переслав на Р. Ш. 1.00

84. **Клівленд, О.** д. Петро Яечник переслав збірку на Р. Ш. ... 8.50
Зложили по $1: Петро Яечник, Марія Яечник, Тарас Яечник, Лев Данилко, Юлія Кочолко, Анна Крушинська; по 50 ц.: Ник. Задорецький, Семен Чічула, Григорій Федчак, Михаїл Малинний і Никола Морал.

85. **Толідо, О.** д. Дмитро Бобак переслав збірку на Рідну Школу 20.25
Зложили: Іван Лизан $2.50; по $2: Дмитро Бобак, М. Корнова і П. Зінкевич; М. Крохмальний $1.50; по $1: Н. Онисько, Б. Онисько, Ів. Лоняк, І. Кульматицький, В. Коченаш, М. Костина, Ф. Фукович, В. Казуб; по 50 ц.: С. Гаврилюк, М. Білецький, Ю. Нибрин, Іл. Погоречин і Марія Левус 25 ц.

СЬОГОДНЯ ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Сьогодня 1. марта в Нюарку відбудеться в гали під ч. 278 Ню Йорк Аве., велика боротьба Гаркавенка з Поляком Сікорським — боротьба аж до побіди. Нинішна боротьба викликала у спортовім світі величезне зацікавленнє. Є надія, що всі нюарські й околичні Українці являться на сю боротьбу та устроять свому улюбленому землякови, силачеви Гаркавенкови, відповідну грімку овацію. Крім головної будуть боротися ще дві пари инших визначних борців — теж аж до побіди. Початок змагань в 8-мій годині вечер.

ГАРКАВЕНКО В БОСТОНІ.

В четвер, 3-го марта Гаркавенко знова буде боротися в Бостоні в Ґренд Опера Гавз. Противником Гаркавенка буде іспанський чемпіон Алекс Аберґ. Борба буде до побіди. Будуть боротися ще другі дві пари.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В СИРАКЮЗ, Н. Й.

Українці міста Сиракюз будуть мати нагоду побачити великого українського силача Гаркавенка, котрий буде боротись в Сиракюз в пятницю, 4-го марта в гали великої Арени на Салина ул. Противником Гаркавенка буде Берні Андерс, знаний силач з Сиракюз. Боротьба буде до побіди. Також будуть виступати і другі борці. Запрошується Українців прийти подивитись на боротьбу Гаркавенка. Початок о годині 8.15 вечер.

МАЙБУТНЄ ДНІПРА.

На запитання про перспективи дніпровського пароплавства та його найближчі завдання в звязку з Дніпрельстаном, відповідальні робітники дніпровського держпароплавства відповіли ось що:

5-тирічний плян перевозів та відбудування пароплавства в звязку з Дніпрельстаном не є тепер доцільним.

В недалекому майбутньому з верхнього Дніпра піде низка вантажів: ліс, дрова, цукор, фанера, сірники та експортне зерно. З нижнього Дніпра підуть вантажі з бакінськими нафтопродуктами, кримською сіллю, зернопродуктами в перерібці й т. ин.

Для пасажирського руху можливо буде встановити пряму непересадочну лінію Херсон-Київ з заходом пароплавів до таких, наприклад портів, як от Черкаси, Кременчук, Дніпропетровське, Запоріжжя, Нікопіль та инші. Загальний протяг цієї лінії — 811 кільометрів. По красі цих берегів ця лінія звичайно не вступить волзьким лініям, бо пароплави проходитимуть біля майбутнього Дніпрельстану, порогів і т. д. Без всякого сумніву, що в майбутньому на цю лінію збиратимуться для літнього відпочинку тисячі пасажирів.

Щодо теперішнього стану баржевого та парового тонажу дніпровського пароплавства то, звичайно, що він цілком не підготовлений до прийому в майбутньому величезної скількости вантажів та пасажирів.

Тому правління держпароплавства приступило до розроблення нового пляну. Попереду буде зроблено економічне обслідування, щоб зясувати скількість та характер майбутніх вантажів у двох напрямах. До цієї складної справи запрошено відомих економістів на чолі з проф. Яснопольським.

Має бути обслідувано все надбережжя Дніпра, від Херсону до Смоленського, ріки Припяти до польського кордону (до міста Турова), по річці Сож до м. Пропойського та по Десні до Брянського. Обслідування буде закінчено до 1. квітня. Тоді можна буде остаточно зясувати, скільки потрібно буде нових суден для відкриття прямого руху по всьому Дніпру.

Крім нових суден потрібна буде велика скількість механічних перевантажувачів, що забезпечувалиб швидкість та дешевизну перевальних апаратів. До речі, слід відзначити, що головним перевальним центром між північчю та півднем має бути київський порт.

Будування потрібної скількости пароплавів та барж протягом 5 років цілком можливе. Для цієї мети можливо буде використати металюрґічні заводи Дніпропетровського, Миколаївський суднобудівельний завод, київські та херсонські судноремонтні майстерні.

Учителька: Том, ти знову бився, я мусітиму покарати тебе!

Том: Френк сказав, що його учителька гарніща від пані, то я вибив його за те.

Учителька: Той раз іще подарую тобі кару!

—o—

Професор (до наймички, що збила старинну вазу): Алеж Горпино, цій вазі вже дві тисячі літ!

Наймичка: Ну, як так, то вона досить довго трималася!

—o—

Учитель: ...Кіт бачить у темноті.

Івась: Овва! Моя сестра вміє це також. Недавно сиділа вона в темній кімнаті, а як прийшов наш знакомий, сестра каже до нього: „Степане, таж ти нині не голився!"

—o—

Суддя: Ви замужні, чи ні?

Стара панна: Я була три тижні заручена.